

MLADÁ FRONTA a.s.

Nikdo tu nemá strach

Češi jsou při užívání dat neukáznění, říká majitel společnosti Altron Milivoj Uzelac.

ROZHOVOR

str. 12–13

Politický evergreen

Poslanci vyrazí na další etapu klopotné cesty k lidovému hlasování, která trvá už 22 let.

TÉMA

str. 4–5

➔ CZK/EUR • 27,020 / +0,000 Kč ➔ CZK/USD • 24,928 / +0,052 Kč ➔ PX • 892,81 / +1,01 % ➔ EURO STOXX 50 • 3032,84 / +1,03 % ➔ ZLATO • 1116,95 \$ / +0,79 %

KOMENTÁŘ: ZEMANOVY VLNY / str. 14

Krátce

Arriva nasadí vlaky bez dotací do Benešova

Železniční dopravce Arriva ze skupiny Deutsche Bahn se pokusí bez dotací obsloužit velká sídla na jihovýchod od Prahy. Spěšné vlaky budou rychlejší než nynější osobní vlaky Českých drah. **str. 6**

Mezinárodní investiční banka půjčí Pilsen Steel

Banka z dob RVHP, v níž má největší podíl Rusko, půjčí téměř miliardu korun Pilsen Steel balancující na hranici krachu. Jde o první přímou půjčku banky v Česku fungující firmě od roku 1989 a momentálně o její největší investici. **str. 8**

Čínské akciové trhy zrychlily propad

Nervózní investoři poslali včera šanghajský index o 6,5 procenta níže. Burza v Šen-čenu, kde se obchodují především technologické firmy, odepsala dokonce 7,5 procenta. Pod tlakem Číny oslabily i akcie v Hongkongu a Japonsku. **str. 10**

Tlak na německou kancléřku sílí

V Německu roste nesouhlas se vstřícnou imigrační politikou kancléřky Angel Merkelové. Už nejde jen o xenofobní uskupení či politické odpůrce, kritika zaznívá z její vlastní strany. **str. 11**

Dálnice v ohrožení

V tuzemském dopravním stavitelství se začíná naplňovat **nejčernější možný scénář**, o kterém deník E15 informoval už loni. Desítky velkých stavebních projektů zřejmě čeká **několikaletý odklad** kvůli zastaralým dokumentacím

k vlivu staveb na přírodu (EIA). Bruselští úředníci odmítli tyto dokumentace uzнат.

Může za to dlouholeté otálení s novelou zákona o EIA. Ministr dopravy bude v Bruselu jednat o kompromisu.

UDÁLOSTI / str. 2

43 dopravních staveb se ministerstvo dopravy chystalo letos zahájit

64 připravených staveb má podle Evropské unie neplatnou dokumentaci k vlivu na životní prostředí (EIA), je tedy nepřipravených

90 miliard korun z evropských fondů je ohroženo, Česko je nebude mít na co vyčerpat

Foto profimedia.cz

Zápisník
Pavla Otta

Krndačka

Údajně mnohem levnější a dokonce prý i funkční sestra neskutečně předražené Opencard se ještě nenarodila a Pražany už dělí spor o to, jak se bude jmenovat. Na internetu přetřásaná krndačka není dobrý nápad. Je to divné slovo, špatně se vyslovuje. A proč by měla mít současná primátorka s rozpadlou koalicí za zády nějaký pomník? To už by snad byly lepší sobotěnka či ba-bišenka, odvozeniny od tramvajenky. A logicky se nabízí i PRDEL čili Pražská dopravní elektronická legitimace. Jinak litačka ve slangu dopraváků znamená četu výhybkářů nebo pohotovostní četu lehké údržby. To si magistrátní fandové litačky asi zapomeneli zjistit.

Mimochodem o náhradě Opencard mluvila šéfka pražské radnice už před rokem. Lidem chtěla nabídnout pestrou škálu možností od stažení jednorázové jízdenky přes internet přes použití aplikace ve smartphonu až po chytré nálepky. Co na to říct? Prostě to nejde tak rychle, jak ANO slibovalo.

O Praze se poslední dobou vůbec často mluví. Například její zoologická zahrada usiluje o chov pandy velké. „Pandu chceme,“ řekla rezolutně Adriana Krnáčová na Žofínském fóru na téma řešení klíčových otázek rozvoje hlavního města. Teď už se hraje jen o to, aby se první žena metropole udržela ve funkci, než zviřátko dorazí do Česka. Je nepřipustné přenechat zásluhu za jeho získání nějakému topákovi nebo ódéasákovi.

Protagonisté dne

Dan ŤOK

MINISTR DOPRAVY

Zkusí v Bruselu vyjednat zvláštní režim pro 64 dopravních staveb. Hrozí jim zdržení o celé roky, jež by ztížilo i čerpání evropských fondů.

str. 2

Daniel ADAMKA

ŠÉF ARRIVY TRANSPORT ČR

Železniční dopravce chce na trati Praha–Benešov stavět jen v důležitých stanicích, tedy jezdit rychleji než ČD. A navíc bez dotací!

str. 6

Tomáš BUDNÍK

GENERÁLNÍ ŘEDITEL O2

Podnik loni zvýšil svůj čistý zisk na 5,1 miliardy korun, meziročně o 45 procent. Budník to přičítá razantnímu organizačnímu zásahu.

str. 10

Foto: ČTK

ZATÍM SE STAVÍ. Na dálnici D3 u Českých Budějovic běží naplno stavební práce. Hrozí však, že pokračování dálnice bude na několik let zastaveno, pokud Brusel nezmění názor na posuzování vlivu staveb na životní prostředí.

Česku hrozí zastavení výstavby dálnic

■ Bruselští úředníci odmítli uznat zastaralé dokumentace k vlivu staveb na životní prostředí. Vláda se pokusí dojednat s Evropskou komisí kompromis. V ohrožení jsou hlavní dálniční tahy i obchvaty obcí.

Jan Šindelář

Velkolepé plány na výstavbu dálnic a silnic se letos pravděpodobně nenaplní. Čechům se nepodařilo obměkčit bruselské úředníky, aby uznali staré dokumentace k vlivu staveb na životní prostředí (EIA). Seznam projektů, které mají dokumentaci podle starého znění zákona z roku 1992, přitom čítá přes šedesát položek v celkové hodnotě přes sto miliard korun.

Ohroženy jsou klíčové dálniční tahy i obchvaty měst a obcí. V nejhorším možném případě bude třeba vypracovat nové dokumentace EIA, což mimo jiné obnáší i posouzení alternativních tras. Rada staveb přitom

již má vykoupené pozemky a je připravena k realizaci pro letošní jaro.

Získání nových „zelených“ razítek může trvat u velkých staveb dva roky i déle. „Pokud se zástupci Evropské unie nenechají přesvědčit, tak je to poměrně velký problém. Fakticky nebudeme schopni stavět,“ řekl E15 ministr dopravy Dan Ťok. Sám prý ale v dramaticky černý scénář nevěří. Po neúspěšných snahách

na úřednické úrovni vkládá naděje do politických jednání s Evropskou komisí. Do nich by se měl zapojit rovněž ministr pro životní prostředí Richard Brabec a v krajním případě i premiér Bohuslav Sobotka.

Ten včera označil vyřešení problému za hlavní letošní prioritu vlády v unijní agendě. Cílem je kompromis, v jehož rámci by se nová dokumentace EIA vypracovala pouze u části menších projektů, velké stavby by komise nechala dokončit se starou dokumentací. Podle Ťoka se ale bruselští úředníci zatím tváří velmi zarputile.

„Je to obrovský průšvih, s jehož řešením se mělo začít už před lety,“ míní dopravní expert a exšéf fondu dopravy Pavel Švagr. Tímto problémem vygradovaly chyby v posledních deseti letech. Zákon měl projít novelou po vstupu Česka do unie, ale stalo se to až loni. Unie přitom už před čtyřmi roky zahájila kárné řízení.

Ředitelství silnic a dálnic chtělo letos zahájit čtyři desítky staveb, což je v kontextu minulých let nevidané číslo. Plány se nyní ocitly na vodě. **NÁZORY str. 14**

Příklady ohrožených dopravních staveb

- Pražský okruh v úseku D1–Běchovice
- D48 – obchvat Frýdku-Místku
- D11 Hradec Králové – Smiřice
- D35 Opatovice–Ostrov
- D3 obchvat Českých Budějovic
- D3 Třebonín – státní hranice
- D4 Milín–Lety
- D6 Nové Strašecí – Řevničov
- I/34 obchvat Lišova
- I/38 obchvat Znojma

Pramen: ministerstvo dopravy

Premiér svolal mimořádný summit V4 k migraci

■ Ve hře je „záložní hraniční systém“ na linii Bulharsko-Makedonie.

Řešení přistěhovalecké krize se bude 15. února věnovat mimořádný summit vise-grádské skupiny svolaný do Česka. Na Twitteru to uvedl premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD), který o problému včera jednal se slovenským protějškem Robertem Ficem. Šéfové české, maďarské, polské a slovenské vlády patrně projednají zlepšení ochrany Schengenu. O tři dny později se má konat summit Evropské unie věnovaný migraci.

Zatím poslední setkání šéfů vlád Visegrádu se v Praze uskutečnilo začátkem prosince. Premiéři se na něm

shodli, že jakékoli návrhy na vytvoření takzvaného mini Schengenu jsou nepřijatelné. Vyslovili se i proti dalším přímým či skrytým

Premiéři V4
patrně projednají
zlepšení
ochrany
schengenského
prostoru.

snahám o omezení volného pohybu v rámci EU.

O úpravě schengenského prostoru ale v poslední době hovoří také zástupci zemí V4. Ministr zahraničí Lubomír

Zaorálek (ČSSD) minulý týden řekl, že Evropa musí mít plán B pro případ, že se nepodaří snížit příliv běženců. V úvahu podle něj přichází i posun hraniční linie, kterou bude Evropa střežit. Nejčastěji se přitom hovoří o „záložním hraničním systému“ na linii Bulharsko-Makedonie, což by znamenalo faktické vyřazení Řecka ze schengenského prostoru. Existují prý ale také severnější varianty hraniční linie.

V lednu jednali v Česku, které nyní uskupení předvedá, ministři vnitra zemí V4. Ve společném memorandu opět odmítli povinné kvóty pro přerozdělování uprchlíků a za prioritní označili naplnit závazek na spuštění funkčních záchytných center na vnější hranici EU. /čtk/

Pelikánův insolvenční rejstřík je ve skluzu

Daniel Novák

Už v prosinci mělo ministerstvo spravedlnosti spustit novou verzi insolvenčního rejstříku. Start však rezort Roberta Pelikána (ANO) odkládá o několik měsíců na první polovinu roku. „Vzhledem k obsáhlé migraci dat ze starého portálu na nový a jejich manuálnímu čištění bylo posunuto oficiální spuštění na první polovinu tohoto roku,“ uvedl Jakub Říman z tiskového oddělení ministerstva. Dodal, že zdržení se nikomu nedává za vinu a nikdo za ně nebude pykat.

Profesionálové, pro něž je práce s insolvenčním databází každodenním chlebem, přitom spuštění rejstříku toužebně vyhlíží. „Současná aplikace je nepřehledná,“ uvedl právník Bys-

trík Bugan, který se zabývá také insolvenčním právem. Například výši pohledávek věřitelů musí nyní uživatelé komplikovaně hledat v několika dokumentech. „Pomohlo by, kdyby byla výše pohledávek jednotlivých věřitelů viditelná automaticky u jejich přihlášek,“ dodal Bugan.

Nový portál si Pelikánův úřad objednal právě kvůli zastaralosti toho stávajícího. „Nový portál zcela odpovídá moderní koncepci webu 2.0. Je optimalizován pro všechny mobilní a přenosná zařízení,“ doplnil Říman z ministerstva spravedlnosti. Dodavatelem nového rejstříku je tuzemská společnost Comint. Od státu za něj bez daně z přidané hodnoty dostane zaplacené 2,4 milionu korun.

Více E15.cz

Krátce

Mýto má opět provozovat Kapsch, doporučí Ťok

Ministerstvo dopravy navrhne vládě pokračování smlouvy na provoz mýtného i po konci roku systému s dosavadním dodavatelem, firmou Kapsch. Šéf rezortu Dan Ťok (za ANO) ale nevyloučil další jednání s provozovatelem mýta na Slovensku, společností SkyToll.

Skončilo vyšetřování kauzy hřebčína

Policie po 2,5 letech ukončila vyšetřování zakázky za tři sta milionů korun na opravu Národního hřebčína v Kladně nad Labem. Obviněno bylo osmnáct lidí a pět firem ze sjednání výhody a z pleťů při zadávání veřejné zakázky na rekonstrukci hřebčína, z pokusu o poško-

zení finančních zájmů EU a dotačního podvodu.

Zeman narazil s výrokem o Sobotkovi a kalašnikovu

Za zcela nepřijatelný a nevhodný označili šéfové obou komor parlamentu výrok prezidenta Miloše Zemana, který v odpovědi na dotaz ke způsobům odstoupení premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) zmínil i použití útočné pušky kalašnikov. Předseda Senátu Milan Štěch a šéf sněmovny Jan Hamáček (oba ČSSD) to uvedli ve společném prohlášení. **NÁZORY str. 14**

Většina firem nedodala finanční výkazy

Celých 71 procent podniků nesplnilo informační povinnost za rok 2014. Na vložení finančních výkazů do sbírky listin měly přitom základní termín do konce července a nejzazší termín do konce roku. Uvádí to analýza poradenské společnosti Bisnode, podle níž by stát důsledným vymáháním pokut za neplnění informační povinnosti získal nejméně 13,7 miliardy korun. /čtk/ **Více E15.cz**

A160000277

INZERCE

moderní dřevostavby

sruby

roubenky

schodiště

podlahy

dveře

okna

stínicí technika

palubky

vestavby

pergoly, altány

rozhledny

haly

garáže

ploty

terasy

dětská hřiště

krovy

izolace

mosty

dřevo jako materiál

ochrana dřeva

stroje a nářadí

spojovací materiály

základové desky

software

financování

školy

architekti

**dřevo
stavby**
wooden buildings

**NEJVĚTŠÍ
V ČR**

**11. MEZINÁRODNÍ
VELETRH DŘEVĚNÝCH
STAVEB,
KONSTRUKCÍ
A MATERIÁLŮ**

4. - 7. 2. 2016

Výstaviště Praha - Holešovice

současně probíhá výstava UMĚNÍ DŘEVA a veletrh MODERNÍ VYTÁPĚNÍ

Začíná další díl politického evergreenu

■ Politická reprezentace země by po delší době opět měla začít diskutovat o **možnosti pořádat obecné referendum**. Návrh zákona má dnes na programu jednání sněmovna.

Vládní koalice přípravu příslušné normy vetkla do svého programového prohlášení. Sobotkův kabinet návrh zákona schválil už vloni, dolní komora parlamentu má tento bod zapsaný na právě se konající schůzi. A třeba prezident Miloš Zeman považuje téma za tak důležité, že hodlá ve sněmovní debatě vystoupit. Česká republika je jednou z mála evropských zemí, které v právním řádu obecný zákon o referendu obsažený nemají.

Zákon o referendu dlouhodobě prosazuje především sociální demokracie: „Bylo tedy logické, že jsme ho dali do vládního programu. Bohužel už několik měsíců leží v Poslanecké sněmovně a doufám, že se konečně projedná. Budeme hledat sto dvacet hlasů na to, aby mohl být schválen,“ říká premiér a šéf ČSSD Bohuslav Sobotka. Kámen úrazu je právě v tom, že se jedná o ústavní zákon. Sama vládní

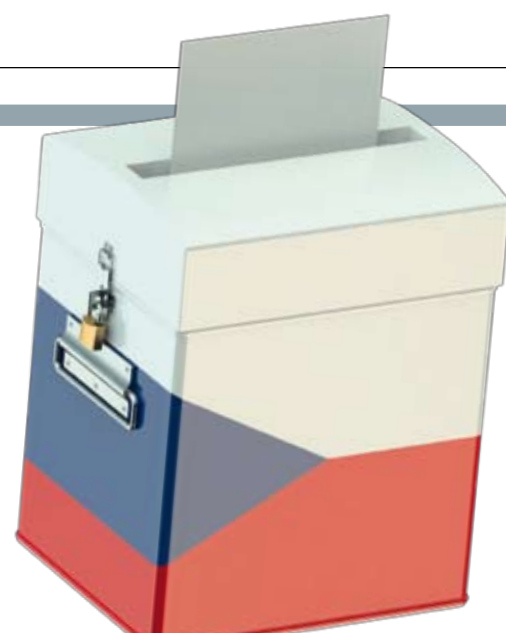
koalice potřebný počet hlasů nemá, a další podporu bude hledat obtížně. ODS předlohu nepodporí, totéž říká TOP 09. „Obecné referendum je bohužel v mediálním světě nástroj pro populisty, pro mediální hysterii. Zastupitelská demokracie dává odpovědnost těm, kteří dostali mandát od lidí, neměli by se tedy schovávat za obecné referendum,“ soudí předseda TOP 09 Miroslav Kalousek. „Mělo by platit, že přímá demokracie znamená více demokracie. Ale kladme si otázku, jestli to neznamená méně odpovědnosti než více demokracie,“ dodává.

Někteří politici se obávají, že zákon o obecném referendu by se mohl zvrhnout v normu, která by dovolila hlasovat například o tom, jak řešit migrační vlnu, zda má země i nadále být členem Evropské unie a podobně. To ale Sobotka vyvrací. „Neposunuli bychom se k demokracii výjimečného typu, jakou

mají ve Švýcarsku, přijetím zákona bychom se nestali demokracií založenou na referendech a přímém hlasování.“

V návrhu zákona je striktně řečeno, o čem bude možné referendum vypsat. Silná omezení ale pro změnu vadí například poslancům zastupujícím hnutí Úsvit – Národní koalice. „Občané nebudou moci rozhodovat o těch nejdůležitějších věcech, jako jsou daně, úprava volebního systému nebo například o odmítnutí nelegálních imigrantů,“ s tím nesouhlasíme, potvrzuje poslanec Marek Černoch.

V prvním čtení nejspíš vládní návrh zákona uspěje, dá se ale očekávat, že v dalším projednávání k předloze padne velká spousta pozměňovacích návrhů. Zda nakonec kabinet pro normu získá potřebný počet hlasů, se dá těžko odhadnout. Případnou podporu pro normu bude vláda složitě hledat i v Senátu.

Výběr dosavadních návrhů zákona o obecném referendu

- 16. února 1994 – Poslanecká sněmovna zamítla návrh ústavního zákona o referendu, který předložil Jan Kryčér a další poslanci z Českomoravské strany středu, ČSSD a Liberálně sociální unie.
- 27. září 1995 – Sněmovna zamítla návrh Jaroslava Ortmana a dalších poslanců Levého bloku na ústavní zákon o lidovém hlasování, které mělo rozhodovat o přípustnosti podstatného omezení svrchovanosti ČR. Jeho předmětem mělo být i rozhodnutí o vstupu do EU a do NATO.
- 3. listopadu 1995 – Poslanci zamítli návrh ČSSD na ústavní zákon o referendu. Rovněž parlamentní výbory s výjimkou jediného navrhovaný ústavní zákon nepodpořily pro jeho právní nepřipravenost.
- 14. března 1996 – Sněmovna v prvním čtení zamítla poslanecký návrh ústavního zákona o referendu předložený klubem KSČM.
- 25. února 1997 – Poslanecká sněmovna vrátila návrh komunistických poslanců na ústavní zákon o referendu k dopracování.
- 22. října 1997 – Sněmovna zamítla ve třetím čtení návrh ústavního zákona o lidovém hlasování a o lidové zákonodárné iniciativě, předložený klubem ČSSD.
- 2. února 1999 – Ve druhém čtení zamítli poslanci návrh ústavního zákona o lidovém hlasování skupiny poslanců ČSSD.
- 13. července 1999 – Poslanecká sněmovna zamítla ve třetím čtení návrh KDU-ČSL na ústavní zákon o referendu.
- 9. prosince 1999 – Sněmovna schválila návrh ústavního zákona o referendu o vstupu do EU, který předložili poslanci Unie svobody. V říjnu 2000 Senát vrátil návrh sněmovně; ta poté nepodpořila senátní verzi návrhu a parlament se již předlohou nezabýval.
- 25. ledna 2001 – Poslanecká sněmovna neschválila ve třetím čtení vládní návrh zákona o referendu.
- 7. února 2002 – Sněmovna těsnou většinou schválila vládní návrh zákona o referendu. V září 2002 jej Senát zamítl.
- 29. června 2005 – Sněmovna schválila vládní návrh zákona o referendu. V prosinci 2005 Senát návrh s definitivní platností neschválil.
- 14. března 2007 – Komunisté ve sněmovně neuspěli už v prvním kole s návrhem na uzákonění obecného celostátního referenda.
- 26. října 2007 – Návrh ČSSD na uzákonění obecného celostátního referenda v závěrečném sněmovním hlasování neuspěl.
- 10. prosince 2010 – Sněmovna už v prvním kole zamítla návrh sociální demokracie na uzákonění celostátního referenda.
- 14. března 2012 – Sněmovna zamítla hlasy koalice už v prvním čtení předlohu ČSSD o obecném referendu.
- 25. března 2014 – Poslanci odmítli návrh zákona o referendu, který předložil Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury. O den později sněmovna zamítla i předlohu obecného referenda z pera KSČM.
- 13. července 2015 – Vláda schválila návrh ústavního zákona o celostátním referendu.

Klopotná cesta k lidovému hlasování

Na možnost vyjádřit se přímo k celostátně závazným událostem čekají občané již třiadvacet let, zákon o obecném referendu je jedním z evergreenů české politické scény. Poslanci i senátoři návrhy zákonů o referendu projednávali od roku 1993 již několikrát, na žádné z navržených podob se však nikdy neshodli. Návrhy zákonů většinou skončily již v Poslanecké sněmovně, a pokud některý návrh dolní komora parlamentu schválila, zamítl jej Senát.

S obecným referendem počítá ústava – podle ní může ústavní zákon stanovit, kdy lid vykonává státní moc přímo. Pro zajímavost – podobné to bylo za první republiky. Ústavní listina z roku 1920 sice institut referenda znala, ale obecný zákon o referendu byl nakonec Národním shromážděním zamítnut.

Hlavní pravidla pro konání obecného referenda

- Forma referenda by měla být zvolena při rozhodování o zásadních otázkách vnitřní nebo zahraniční politiky státu.
- Rozhodnutí v referendu má mít sílu zákona.
- Návrh na konání referenda by měl být oprávněn podat každý občan ČR nebo skupina občanů, kteří dosáhli věku 18 let, podpoří-li jejich návrh petice podepsaná nejméně 250 tisíci občany ČR, kteří dosáhli věku 18 let.
- Petici bude možné podepsat v období do šesti měsíců ode dne, kdy bylo ministerstvu vnitra doručeno oznámení o zahájení sběru podpisů pod tuto petici.
- Návrh na konání referenda bude muset obsahovat konkrétní otázku, o níž se má v referendu rozhodnout. Otázka musí být jednoznačná, aby se na ni dalo odpovědět ano, či ne.
- Referendum by mělo platit tehdy, když jednu z možností zaškrtně nadpoloviční většina hlasujících občanů a zároveň nejméně čtvrtina všech oprávněných voličů.
- Referendum ve stejné věci půjde opakovat nejdříve za tři roky.

V moderní historii Česka se dosud konalo jediné celostátní referendum, občané v něm v červnu 2003 schválili přistoupení České republiky

k Evropské unii. Častá jsou referenda na místní úrovni v obcích, v nichž se lidé vyjadřují k otázkám, které přímo souvisejí s životem obce.

Foto: článek

JEDINÁ PŘÍLEŽITOST. Před 16 lety rozhodovali občané Česka o vstupu země do EU.

Před pěti lety poslanci ČSSD, KSČM a Strany zelených ve sněmovně prosadili uzákonění pravidel krajského referenda, když přehlasovali veto prezidenta Václava Klause. Právě ODS, jejímž dlouholetým předsedou byl Klaus, patří k největším odpůrcům zakotvení obecného referenda do právního řádu. Stejně jako TOP 09 jsou i občanští demokraté přesvědčeni, že vyhovující variantou jsou jednorázová referenda pořádaná především tehdy, pokud je nutné rozhodnout, zda se země má, nebo nemá vzdát části své suverenity.

Stranu připravila

Jana Havligerová

INZERCE

Přidejte se k největší zaměstnanecké pojišťovně

211

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
MINISTERSTVA VNITRA ČR

Přestupní termín pro změnu zdravotní pojišťovny platí od 1. ledna do 31. března, mezi našimi spokojenými pojištěnci vás přivítáme od 1. července stávajícího roku.

Nabízíme spolehlivou pojistku pro vaše zdraví. Spolupracujeme s více než 25 000 lékaři a zdravotnickými zařízeními po celé ČR. Jsme otevření pro všechny, kdo stojí zejména o kvalitní zdravotní pojištění. Hradíme i tu nejmodernější a nejdražší zdravotní péči. Nabízíme spoustu zajímavých a výhodných bonusů pro celou vaši rodinu.

Přihlásit se můžete z pohodlí domova na www.211.cz

Krátké

Stát nasype do hotelu Thermal 300 milionů

Ministerstvo financí zvýší základní jmění karlovarského hotelu Thermal o 300 milionů korun. Chystá totiž rekonstrukci za 400 milionů. Začít má letos a opravovat se bude za provozu. Rekonstrukce by se v první fázi neměla týkat zavřeného venkovního bazénu nad hotelem, o jehož provozování chce hotel nejprve jednat s městem a krajem.

Kijonková vstupuje do inovátora Sazel

Tuzemský start-up SizeID, který vyvíjí řešení pro snazší nákup módy přes internet, obdržel nový kapitál od investorky Simony Kijonkové. Provozovatelka sítě výdejních míst Zásilkovna.cz získala ve společnosti jedenáctiprocentní podíl. Majoritu si ponechal spoluzakladatel firmy Adam Bičíště. **Více E15.cz**

Spotřeba CNG vzrostla o 45,7 procenta

Spotřeba stlačeného zemního plynu (CNG) pro automobily v Česku se loni zvýšila o 45,7 procenta na rekordních 43,6 milionu metrů krychlových. V Česku jezdí nyní 13 tisíc vozidel na CNG, což je o čtyři tisíce více než před rokem. Aktuálně funguje v zemi 110 veřejných plnicích CNG stanic, meziročně o 35 více.

T-Mobile chystá IP TV

Mobilní operátor T-Mobile připravuje spuštění televize přes internet (IP TV), kterou nabízí konkurenční O2. Letos se chce také zaměřit na zlepšení nabídky internetového připojení pro domácnosti.

Expert Elektro zvedl tržby na 1,6 miliardy

Sít' elektroprodejen Expert Elektro zvýšila v loňském roce tržby o 15 procent na 1,6 miliardy korun. Sít' Expert Elektro se skládá ze 16 společníků a 51 prodejen. Tržní podíl dosahuje sedmi procent. /dnv, čtk/

Arriva nasadí vlaky bez dotací do Benešova

■ Železniční dopravce Arriva ze skupiny Deutsche Bahn se pokusí bez dotací obsloužit velká sídla na jihovýchod od Prahy.

Jan Šindelář

Na pražské příměstské železnici se blíží další pokus o průnik alternativního dopravce do neproniknutelného systému. Společnost Arriva spustí 29. února provoz vlaků z hlavního nádraží do Benešova, což je jedna z nejvytíženějších tratí v zemi. Firma ze skupiny Deutsche Bahn dále sdělila, že vsadí na spěšné vlaky, které obslouží jen nejdůležitější stanice a budou tak rychlejší než nynější osobáky Českých drah. Cena by měla zhruba odpovídat zákaznickému jízdnému ČD.

Spoje budou jezdit od pondělí do pátku každé dvě hodiny, delší pauzu si dají pouze dopoledne. „V Mnichovicích, Senohrabech a Čerčanech žije obrovské množství lidí, ale pokud chtějí do centra města, musejí jet pomalým osobním vlakem. Spěšné vlaky tu chybějí,“ uvedl ředitel firmy Arriva vlaky Jiří Nálevka.

Foto E15 Anna Vacková

Arriva bude vlak provozovat na podnikatelské riziko, bude se muset na rozdíl od Českých drah obejít bez dotací města a kraje. Podobně bez veřejné podpory zkoušela firma uspět v roce 2013 na lince Praha – Kralupy nad Vltavou, po třech měsících ale snahu vzdala. Právě z kralupské linky mohou cestující znát motorový vlak Arrivy pro 143 cestujících (na snímku). Ten si společnost nechala kdysi dovézt

z Německa a dosud je to její jediná souprava v českých zemích. Právě ona má obsloužit celou benešovskou větev.

„Arriva požádala o časy, které přesně zapadly do mezer v rámci pravidelného taktu. Ze strany SŽDC tak nic nebrání avizovanému únorovému termínu zahájení provozu,“ uvedl mluvčí správy železnic Jakub Ptačinský. O víkendech bude firma svoji jedinou soupravu posílat na

nedotovaný expres z Prahy přes Uherské Hradiště do Trenčína a zpět. První expres vyrazí 5. března.

„Nečekáme, že budeme okamžitě zisková, to ani nejde, ale máme připravený dlouhodobý koncept financování našich vlakových linek v Česku,“ sdělil E15 šéf tuzemské Arrivy Daniel Adamka. Arriva se přitom netají tím, že chce v tuzemsku proniknout především do dotované železnice.

Značka ležák přežije, ale u méně piv

Jedna z největších změn v označování piv v tuzemsku zřejmě nebude tak rozsáhlá, jak původní návrh vyhlášky ministerstva zemědělství vypadal. Na etiketách piv zřejmě zůstane označení „ležák“, ale bude se jím pojmenovávat méně výrobků než dosud. Vyplývá to z návrhu vyhlášky po připomínkách pivovarů. O finální podobě do konce ledna rozhodne ministerstvo zemědělství.

Označení ležák by mělo podle svazu minipivovarů zůstat pro jedenácti- a dva-

Foto E15 Michael Tomeš

náctistupňová spodně kvašená piva. U svrchně kvašených piv, jako je ale, stout či pšeničné pivo, se bude používat název „plné“ a „silné“ pivo podle obsahu alkoholu. „S tímto kompromisem jsme prozatím spokojeni,“ uvedl šéf svazu minipivovarů Jan Šuráň.

Podle svazu velkých pivovarů je hlavním cílem vyhlášky náprava stavu, kdy se jako ležáky označují i piva, která jimi nejsou. „Diskuze souvisí především s faktem, že platná vyhláška

plně nereflektuje vývoj v pivovarnictví v Česku. Návrh změn má aspiraci především upřesnit terminologii pivních kategorií,“ říká mluvčí Plzeňského Prazdroje Judita Urbánková. Dvojka trhu Pivovary Staropramen potřebu změn necítí. „Nové názvosloví by mělo být prakticky použitelné. Obecné pojmy typu plné pivo nepovažujeme za šťastné, protože každé pivo má svou plnost. Není tak naplněn požadavek jasného odlišení,“ míní mluvčí Pavel Barvík. /duk/ **Více E15.cz**

Travel Service koupí za desítky miliard boeingy řady 737-8

■ Do roku 2021 přibude ve flotile charterového dopravce Travel Servis 25 letounů Boeing 737-8 MAX.

Společnost Travel Service uzavřela smlouvy na převzetí šestnácti nových letadel Boeing 737-8 MAX, první z nich získá v lednu 2018. Do roku 2021 chce rozšířit flotilu o 25 nových strojů. Hodnotu obchodu firma podle serveru iDnes.cz neuvedla, cena jednoho letadla nejnovější generace je v přepočtu 2,75 miliardy korun. Skutečná cena ale může být nižší než ceníková.

„Tato letadla částečně rozšíří naši flotilu a část z nich bude náhradou za stávající,“ sdělila mluvčí Travel Service Vladka Dufková. Největší

transakce v historii firmy je mixem různých kontraktů. Většina objednaných letadel půjde k Travel Servisu přes leasingové společnosti. Přímou od Boeingu si Travel Service koupí tři letadla.

Travel Service na trhu působí od roku 1997. Je lídrem v charterové dopravě v Česku, na Slovensku a v Maďarsku, významný podíl trhu má v Polsku. Zároveň je spolujednatel Českých aerolinií, ve kterých drží 34procentní podíl. Flotilu společnosti tvoří 40 letadel, pravidelné linky provozuje pod značkou Smart Wings.

Travel Service patří do skupiny Unimex Group. Vlastní ji podnikatelé Jiří Šimáně a Jaromír Šmejkal. Od loňského října drží deseti procentní podíl v dopravci čínská společnost CEFC. /čtk/

SÁZKA NA GENERIKA. Zentiva do dvou let představí 11 nových generických léků v oblasti kardiovaskulárních a respiračních onemocnění. Firma také zahájila vývoj nových generik na rakovinu.

Zentiva má na výzkum 700 milionů ročně

Farmaceutická skupina Sanofi, majitel výrobce léků Zentiva, investuje ročně do výzkumu a vývoje v Česku 700 milionů korun. Od roku 2009, kdy Sanofi Zentivu koupila, to bylo celkově 4,8 miliardy korun. Manažer skupiny pro Česko Mykola

Melnyk uvedl, že letos půjde většina z těchto výdajů na nákup licenci ke generickým lékům. Jde o ekvivalenty originálních léčiv, které mohou přijít na trh po vypršení patentové ochrany. Díky účasti více firem cena pro pacienty zpravidla klesne. /čtk/

Home Credit se vrhl do startupových vod

■ Průběžnými miliónovými investicemi do nápaditých projektů si chce úvěrová firma Home Credit udržet pozici inovátora trhu a trendů.

Marek Schwarzmann

Společnost Home Credit se střemhlav pustila do startupových projektů a testování nových byznysových modelů. Firma je rozvinula v externí spolupráci s Creative Dockem, se kterým založila několik projektů nezávislých na

tradičních strukturách podniku. K volbě nové strategie vedla společnost stále tvrdší konkurence v byznysu půjčováním levných peněz a rychle nastupující nové technologie. „Každý den musíme myslet na to, že se kdekoli může objevit garážista, který půjčování peněz nějak zákazníkovi zjednoduší, a tím nám vezme vítr z plachet,“ přiznal v rozhovoru pro E15 šéf českého Home Creditu David Bystrzycki.

Z nejnovějších inovací prý velmi slušně fungují videoterminály Vox Populi pro obsluhu klientů na dálku, slyšet je i o inter-

netových službách Kup Najisto, peer2peer půjčovní peněz Zonky nebo Japonské půjčce. Vše to jsou přitom maximálně rok či dva staré byznys studie, z nichž Japonská půjčka je podle slov Bystrzyckého nejbližší překlenutí se do černých čísel.

„Nyní žijeme z toho, co jsme udělali a inovovali v letech 2010 až 2013. První plody se nám objevují z toho, co jsme se rozhodli dělat předloni, a příští roky budeme žít z inovací, které děláme nyní. Je potřeba si uvědomit kontinuitu byznysu,“ vysvětluje Bystrzycki.

David Bystrzycki: Dobrý nápad hned někdo okopíruje

■ Cyklus modernizací se velmi zrychlil. S bezkonkurenční novinkou dnes vydržíte maximálně dva roky, říká šéf českého Home Creditu David Bystrzycki.

Marek Schwarzmann

ES Jak se projevil efekt levných peněz na trhu? Ztráceli jste třeba pozice v některých částech byznysu?

Poznat to bylo na refinancování, to je ještě nyní velký hybatel trhu s hotovostními úvěry v Česku. Vidíme, které banky refinancují naše klienty, vidíme to také v nabídkách konkurence. Čtyři pět let zpětně jsme přišli s odměnami za řádné splacení úvěru, dnes to dělá skoro každý. Velmi se zrychlil inovační cyklus nápadů. To, co kdysi vydrželo třeba tři roky na trhu, než to někdo

okopíroval, dnes vydrží jen rok, maximálně dva.

ES Proto to silně zaměření Home Creditu na inovace?

Po určitém čase se firma jednoduše interně vyčerpá, potřebuje impuls zvenčí. Každý z inovačních projektů má jakéhosi „sponzora“ z vyššího managementu Home Creditu, který na věc dohlíží, konzultuje, předává know-how. Úkolem sponzora je také obrušování hran mezi tím startupovým způsobem fungování a tím, jak funguje Home Credit. Má to ještě další efekt – začínají se nám emancipovat zaměstnanci: říkají si „když mohou oni, tak my můžeme také“. Duch inovačního myšlení se takto rozšířil i dovnitř firmy samotné.

ES Co vám vaši manažeři řekli, když jste oznámili, že budou patrony startupových projektů? Dostali třeba na vybranou mezi nimi?

Foto E15 Michael Tomeš

Nedostali. V představenství jsme tři, ve vyšším managementu je nás dvanáct a projektů, které jsme testovali, bylo asi dvacet. Nešlo si moc vybírat, děláme to nad rámec všech svých úkolů a je to vlastně taková druhá práce. Je to docela „záhuľ“, inovace spotřebovávají zdroje, ale všichni se do toho vrhli po hlavě.

ES Kolik zdrojů jste zatím nalili do takových projektů?

Jedna průměrná inovace vyjde na patnáct milionů korun ročně, aby se dostala do nějakého rozumného uživatelského rozhraní. Máme však inovace za třicet, ale i za pět milionů korun.

Celý rozhovor čtěte na **E15.cz**

Pohrobek RVHP půjčí Pilsen Steel

■ Problémové plzeňské hutě v ruských rukách zinkasují na provoz bezmála miliardu korun.

Jaroslav Bukovský

Mezinárodní investiční banka, ve které má největší podíl ruská vláda, posiluje svou roli v českém byznysu. Takřka miliardovou půjčku vyčerpají od banky plzeňské hutě Pilsen Steel (na snímku), dlouhodobě balancující na hranici existenčních problémů. Pro banku jde o první přímou půjčku v Česku fungující firmě od sametové revoluce a zároveň

o největší aktuální investici v jejím portfoliu.

„Úvěr jsme poskytli na doplnění provozního kapitálu firmy. Naším dlouhodobým cílem je vrátit se k financování velkých projektů v odvětvích, jako jsou infrastruktura a energetika,“ uvádí mluvčí banky Michal Košina.

Samotné hutě Pilsen Steel vlastní ruská státní banka Vnešekonobank. Ta však sama čeká na záchranné finanční lano z Kremle a ohledně plzeňských hutí dodržuje striktní informační embargo.

Někdejší jednička mezi provozy plzeňské Škodovky prošla přede dvěma roky restrukturalizací, v loňském roce však opět zastavila vý-

robu, a to kvůli nedostatku financí na materiál i mzdy.

„Podpora činnosti Pilsen Steel odpovídá poslání Mezinárodní investiční banky podporovat hospodářský růst v členských zemích banky,“ dodává Košina.

Zdroje ale vysychají Vnešekonobank. Ruská banka kvůli sankcím ztratila přístup na mezinárodní finanční trhy a trn z paty nevytrhla bance ani ruská vláda.

Mezinárodní investiční banka, ve které má deseti-procentní podíl i český stát a jejíž historie se začala psát na konci šedesátých let, už loni poskytla několika českým firmám exportní záruky v celkové hodnotě přes sto milionů korun.

Foto: Pilsen Steel

Stavební spořitelny loni poskytly o pětinu více úvěrů

Stavební spořitelny prodaly loni úvěry za téměř 49 miliard korun, což je ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 22 procent. Naopak zájem o smlouvy o stavebním spoření o čtvrtinu klesl, když spořitelny uzavřely 459 tisíc smluv.

„V letošním roce přetrvá prostředí nízkých úrokových sazeb. Stavebnímu spoření nahrává rozkolísanost akciových trhů i nízká cena komodit. Tento typ spoření je tak bezpečným přístavem,“ uvedl předseda představenstva Českomo-

ravské stavební spořitelny Vladimír Staňura. Mimo jiné proto by se letos měl podle něj obnovit růst zájmu lidí o nové smlouvy. Mohl by být zhruba desetinový, uvedl. Zároveň bude zřejmě pokračovat i růst objemu úvěrů. /ziz, čtk/

Český Altron postaví datová centra v Perském zálivu

■ Na elektronizaci veřejné správy pro jednoho z emirů Spojených arabských emirátů se v podobě malých datových center bude podílet český Altron. Bojuje rovněž o dodávku datacentra pro letiště v Dubaji.

Daniel Novák

Úřední data obíhající po síti v jedné z provincií Spojených arabských emirátů budou nově uložena v mikrodátových centrech vyvinutých českou společností Altron. Firmě, která mimo jiné postavila tuzemské datacentrum pro Seznam.cz, se tam podařilo vyhrát tendr v hodnotě několika desítek milionů korun.

„V případě realizace zakázky pro vládu emirátu Sharjah se jedná o rozvoj elektronizace veřejné správy v regionu,“ uvedl k vyhrané tendru regionální ředitel

Altronu Milivoj Uzelac ml. Zakázku tvoří dodávka pěti kompletně vybavených mikrodátových center, propojení s již dříve vybudovaným mobilním datacentrem a následná podpora zákazníkova včetně servisu.

Altron s tržbami přes jednu miliardu korun již v regionu působí několik let. V zařízeních postavených firmou podnikatele Milivoje Uzelace umísťují data tamní vlády i armády. Společnost se aktuálně uchází rovněž o dodávku datového centra pro letiště v Dubaji.

Zatímco v Perském zálivu se Altronu daří, na východoevropských trzích je to horší. Ukrajinu firma kvůli neklidné situaci opustila. V Rusku si ponechal spící pobočku. „Šťěstí tam bude prát těm, kteří vydrží, budou stateční a nebudou se bát,“ uvedl majitel podniku Uzelac. Rusko je však podle něj složitý trh také kvůli tomu, že se tam stále ještě běžně od obchodních partnerů „kradou“ řešení a technologie.

ROZHOVOR str. 12–13

E-shopisté skupují elektrická auta Tesla

■ Za rok se v Česku prodalo kolem stovky vozů Tesla. Odbyt ikonické značky zajišťují i úspěšní podnikatelé z internetu.

Ještě před rokem byly elektromobily Tesla na tuzemských silnicích téměř rarita. Aktuálně se jich v Česku podle hlasů z trhu prohání již téměř stovka. Nejmodernějšími technologiemi prošívané vozy, kterým však

stále v České republice chybí rychlé nabíječky, jsou populární hlavně mezi úspěšnými byznysmeny z internetu.

Na dodání Tesla čeká aktuálně zakladatel internetového obchodu CZC.cz Josef Matějka. „Populární mezi technologickými lidmi je podle mě proto, že se jedná o první elektromobil, kterým se reálně nechá nahradit normální auto. Navíc Tesla funguje podobně jako chytrý telefon – přes noc nabijete, přes den používáte. A máte dotykový palubní systém s velkým displejem a aktualizací softwaru,“ řekl.

Teslu si již užívá Tomáš Čupr, jeden z otců zakladatelů projektů typu Slevomat.cz, DámeJídlo.cz nebo Rohlík.cz. Teslou se má vozit též majitel obřího e-shopu Alza.cz Aleš Zavoral. Podnikatel, který se médiím dlouhodobě vyhýbá, své zkušenosti s vozem nekomunikoval. /dnv/ **Více E15.cz**

Automobilky hledí s nadějí k Teheránu

■ Zrušení sankcí vůči Íránu nabudilo světové automobilky. Téměř osmdesátimilionová země je považována za jeden z nejslibnějších „nedotčených“ automobilových trhů.

Jaroslav Matějka

Dominantní iránské výrobce, Iran Khodro a SAIPA, před uvalením sankcí úzce spolupracovali s Renaultem, Peugeotem, Kiou, čínským Chery a několika dalšími zahraničními výrobci. Ovšem restrikce uvalené na iránskou teokracii v posledních čtyřech letech zasáhly nejen je, ale i celý místní automobilový průmysl.

„Nyní mají ohromný zájem o nové technologie. Chtějí být schopni vyrábět všechny komponenty v Íránu, chtějí produkovat celé vozy. Následně je chtějí exportovat do jiných zemí,“ řekla Stephanie Vigierová, analytička poradenské firmy IHS.

A věci se už daly do pohybu. Daimler před několika dny oznámil, že podepsal smlouvu o smlouvě budoucí s joint venture partnerem Iran Khodro Diesel a skupinou Mammut.

PŘED SANKCEMI. Státní automobilka Iran Khodro představila v únoru 2010 v Íránu vyráběnou verzi Peugeotu 207 nazvanou 207i.

JAKO DOMA

Zvlášť francouzské firmy se kdysi cítily v iránské zemi jako doma. „Renault plánuje mnohem masivnější přítomnost v Íránu než dříve,“ řekl šéf automobilky Carlos Ghosn na Světovém ekonomickém fóru ve švýcarském Davosu. Podle něho místní trh může rychle vzrůst o více než padesát procent.

Renault pozastavil všechny svoje aktivity v Íránu před třemi lety a „zamrzlo“ mu tam 514 milionů eur. Nyní chce tyto prostředky použít k novému rozjezdu. Hodlá v zemi vyrábět 400 tisíc aut v roce 2020.

Do Íránu se chce vrátit i jeho rival PSA/Peugeot Citroën. Ten tam kdysi prodával 458 tisíc vozů ročně, měl téměř třicetiprocentní tržní

podíl. I on před časem zastavil dodávky do země na nátlak tehdejšího partnera GM.

I NĚMCI

„Je pořád ještě brzy říci, s kterým vozem vstoupíme na iránský trh, ale vidíme tam ohromný potenciál,“ řekl Heinz-Jakob Neusser z Volkswagenu. Narážel tak na to, že VW nemá vhodný vůz pro rozvojové trhy. Jinak hovořil Frank Welsch za Škodu. „Právě tohle je trh, kde se můžeme velmi dobře uplatnit.“

Nejnověji ohlásilo záměr vstoupit do Íránu také Audi, pro něž to bude premiéra. Vidí tam „rostoucí potenciál“ pro luxusní vozy. Jeho představitelé jsou nyní v zemi. BMW je zdrženlivější. Jeho mluvčí řekl, že vše „bude záviset na politickém a ekonomickém rozvoji země“.

Německé firmy jsou připraveny exportovat do Íránu zboží v hodnotě 10 miliard eur podle německé obchodní komory působící v Íránu.

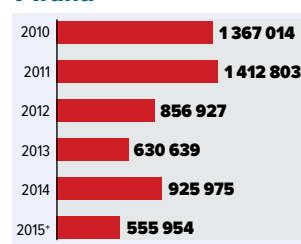
ZNOVU MEZI NEJVĚTŠÍ

Loni z iránských výrobních linek sjelo o něco více nových osobních a lehkých užitkových aut než v roce předešlém. Bylo jich kolem jednoho milionu a byly zhotoveny povětšinou z předpřipravených kitů. To by se ale mělo nyní výrazně změnit. Zvláště poté, co se zřítíl trh v Rusku a „zamrzl“ ten čínský.

Už brzy by se tak produkce v zemi mohla dostat na úroveň z roku 2011. Tehdy dosáhla 1,65 milionu a Írán zaujímal pozici třináctého největšího světového výrobce aut.

Autor je spolupracovníkem redakce

Produkce osobních aut v Íránu

*první pololetí

Pramen: oica

On-line je více než polovina Číňanů

Připojení k internetu v Číně má již více než polovina z 1,37 miliardy obyvatel Číny. Z toho 90 procent se připojuje z chytrého telefonu.

Čínské centrum informací o internetových sítích (CNNIC) uvedlo, že počet připojení k internetu na konci roku 2015 mělo 688 milionů lidí, což bylo 50,3 procenta populace. Meziročně jejich počet stoupl o 6,1 procenta.

Poprvé od začátku měření v roce 1997 počet uživatelů internetu v zemi přesáhl podíl 50 procent. Z celkového počtu uživatelů se jich přes mobilní telefon připojuje 620 milionů.

Hodnoty
6,1 %
dosáhl loni meziroční
přírůstek čínských
uživatelů internetu.

Prudce se zvýšil také zájem o mobilní služby, jako mobilní placení, bankovníctví, nákupy, rezervace dovolených či nákup akcií. Počet uživatelů mobilního placení prostřednictvím

služeb Alipay či WeChat Pay stoupl loni o 64,5 procenta na 357 milionů uživatelů. Mobilní transakce s akciemi využilo 43 milionů uživatelů, meziročně o 120 procent více.

CNNIC začátkem ledna také uvedlo, že čínská národní doména .cn překonala německou .de a stala se nejpoužívanější národní doménou na světě. /čtk/

Výsledky

LG Electronics

Jihokorejský výrobce elektroniky vykázal v posledním čtvrtletí loňského roku nečekaně ztrátu 140,4 miliardy wonů (2,9 miliardy korun). Předloni ztráta dosáhla 205,7 miliardy wonů.

Hyundai

Největší jihokorejské automobilce klesl loni čistý zisk o 13 procent na 6,42 bilionu wonů (132,6 miliardy korun), což je nejnižší zisk za pět let. /čtk/

Čínské akcie spadly od Vánoc o čtvrtinu

■ Nový pokles cen ropy zřejmě způsobil, že čínské akciové trhy včera zrychlily propad a skončily se ztrátou přes šest procent.

Zdeněk Pečený

Po několikadenním klidu začaly čínské akcie opět padat. Nervózní investoři poslali šanghajský index o 6,5 procenta níže. Burza v Šen-čenu, kde se obchodují hlavně technologické firmy, odepsala dokonce 7,5 procenta.

Šanghajské akcie tak za poslední měsíc přišly již o téměř čtvrtinu své hodnoty. Takový pokles je nejrychlejší v pětadvacetileté historii čínské burzy a analytici si nyní kladou otázku, zda bude následovat další. Čínský výprodej přišel až na konci obchodního dne, který do té doby probíhal klidně. Pod tlakem Číny oslabily i akcie v Hongkongu a Japonsku a to o 2,3 procenta.

Ještě přede dvěma týdny by takový pokles ukončil obchodování, tento systém byl čínským regulátorem ukon-

čen. „Čínské akcie míří na své přirozené dno,“ citoval Reuters stratéga společnosti IG Markets Anguse Nicholsona. „Ceny musejí spadnout na takové úrovni, kde v nich investoři uvidí nějakou hodnotu, to je ještě o dalších deset procent níže.“

Na rozdíl od počátku ledna se čínské padající akcie nepřelily do Evropy a do USA. Německý DAX včera posiloval o více než procento a britský FTSE 100 o půl. Americký S&P 500 otevřel s půlprocentním růstem a během dne dále posiloval.

Ceny ropy včera původně klesly, jen aby se později vrátily nad 30 dolarů za barel. Severomořská ropa Brent posilovala o 2,5 procenta.

„Klesající ceny ropy byly historicky dobré pro světovou ekonomiku, protože dávají spotřebitelům větší kupní sílu, kterou naopak berou těžbařským firmám,“ upozornil pro deník Financial Times hlavní ekonom investiční společnosti GAM Larry Hatheway. „Tento rok se investoři ale nechali svěst okamžitými negativy levné ropy, aniž by vzali v potaz dlouhodobější pozitivní vlivy.“

Čínané varují Sorose

George Soros (na snímku), muž, který položil britskou libru, dostal varování prostřednictvím čínských státních novin, aby se ani nepokoušel o útok na jüan a hongkongský dolar. Varování na titulní straně Lidového deníku, řízeného přímo komunistickou stranou, svědčí o tom, že Čína se amerického finančníka obává. Od léta ve snaze udržet jüan a akciové trhy od volného pádu utratila 700 miliard dolarů za svých devizových rezerv. Ty tak poklesly na 3,3 biliony dolarů. „Celkově pak celá epizoda ukazuje, jak fatální chybou bylo zařadit čínskou měnu mezi rezervní měny MMF. Tím vznikl tlak na liberalizaci kapitálového účtu platební bilance a Čína ztratila kontrolu nad svojí měnovou politikou, neboť jí v podstatě řídí odliv a příliv kapitálu,“ říká analytik ČSOB Jan Čermák.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 26. 1. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,370
Čína	1	3,788
Dánsko	1	3,621
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,524
Japonsko	100	21,073
Kanada	1	17,533
Maďarsko	100	8,639
Norsko	1	2,848
Polsko	1	6,012
Rusko	100	31,114
Švédsko	1	2,917
Švýcarsko	1	24,548
Turecko	1	8,264
USA	1	24,928
Velká Británie	1	35,499

Akcie na pražské burze

26. 1. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	60,00	1,52
ČEZ	382,40	0,34
Erste Bank	728,00	1,15
Fortuna	76,65	-1,79
Kofola	477,30	-1,79
KB	4 950,00	2,00
NWR	0,07	16,67
O2 CR	250,90	-0,44
Pegas	714,80	-0,39
Philip Mor. ČR	12 001,00	-0,74
PLG	207,50	0,00
TMR	610,00	0,00
Unipetrol	161,90	0,87
VIG	592,40	0,47
Celkový objem (v tisících korun)	475 012,30	

NAPLNĚNÉ OČEKÁVÁNÍ. Výnosy společnosti O2 byly v souladu s očekáváním trhu, zisk byl asi o pět procent vyšší.

O2 zvýšila svůj čistý zisk o 45 procent

Na 5,1 miliardy korun vyčíslila společnost O2 svůj konsolidovaný čistý zisk za loňský rok, meziroční nárůst tak činí 45 procent. Výnosy navzdory celkovému poklesu na evropském telekomunikačním trhu zůstaly na předloňské úrovni 37,4 miliardy korun. Hlavními růstovými oblastmi byla mobilní data, internetová televize O2 TV a podnikání na Slovensku. Představenstvo chce navrhnout dividendu 16 korun na akcii.

Firma po sedmi letech zastavila pokles výnosů. Konsolidovaná data obsa-

hují výsledky dceřiných společností včetně O2 Slovakia. Výsledky za celé období jsou naopak očištěny o hospodaření společnosti CETIN, která se loni v červnu od O2 oddělila.

„Rok 2015 byl pro naši společnost přelomový. Jako první na světě jsme dobrovolně přistoupili k oddělení fixní a mobilní infrastruktury a po sedmi měsících samostatného fungování můžeme potvrdit, že předpoklady a výhody, které jsme identifikovali v rámci analýz, byly správné,“ uvedl generální ředitel O2 Tomáš Budník. /čtk/ **Vice F15.cz**

Krátce

JP Morgan zaplatí za urovnání sporů 1,42 miliardy

Americká banka JP Morgan Chase & Co. zaplatí 1,42 miliardy dolarů za urovnání většiny žalob, které ji obviňují, že odvedla z investiční banky Lehman Brothers Holdings Inc. několik dní před jejím kolapsem v září 2008 důležitou likviditu. Urovnání musí ještě schválit bankrotový soud.

Dopravu a další služby ve Francii narušují stávky

Dopravu v Paříži včera narušila stávka taxikářů, kterou provázely střety s policií. Leteckou dopravu zase omezila stávka dispečerů. Po celé zemi stávkují státní zaměstnanci, hlavně učitelé, proběhlo přes sto demonstrací.

Polská ekonomika zrychlila růst na 3,6 procenta

Tempo růstu polské ekonomiky loni zrychlilo na 3,6 procenta z 3,3 procenta roku 2014. Vyplývá to z odhadu statistického úřadu. Ten také uvedl, že míra nezaměstnanosti stoupla v prosinci na 9,8 procenta z 9,6 v listopadu. Na konci roku bylo v zemi 1,563 milionu nezaměstnaných. /čtk/

Tlak na německou kancléřku sílí

■ Kvůli vstřícnosti vůči běžencům se od německé kancléřky odvracejí už i její spolutranici.

Marian Hronek

V Německu roste nesouhlas se vstřícnou imigrační politikou kancléřky Angely Merkelové. Bavorský premiér Horst Seehofer z koalice Křesťanskosociální unie včera pohrozil, že pokud vláda imigrační politiku výrazně nepřehodnotí, může dojít na vyslovení nedůvěry spolkové vládě. Zároveň dopisem vyzval Berlín k zajištění bezpečnosti hranic.

Už tedy zdaleka nejde jen o xenofobní uskupení či politické odpůrce, kritika teď zaznívá z její vlastní strany. Minulý týden ji přes čtyřicet poslanců z CDU poslalo otevřený dopis, v němž její kroky kritizují. Slábne i obliba strany a média spekulují, kdo Merkelovou vystřídá.

Německý prezident Joachim Gauck ještě loni na podzim prohlašoval, že uprchlíci jsou podobná výzva jako sjednocení Německa. Nyní dokonce navrhuje limity pro počet přijatých azylantů. „Pokud odmítnou o limitech jednat demokraté, přenechají tuto oblast populistům a xenofobům,“ míní prezident.

Varovné hlasy zní i od evropských lídrů. „Nemáme více než dva měsíce času na to, abychom věci dostali pod kontrolu,“ řekl minulý týden předseda Evropské rady Donald Tusk. „Pokud to nedokážeme, budeme čelit vážným následkům, jako je zhroucení Schengenu.“

Problému migrace se nevyhnul ani britský premiér David Cameron, který s německou kancléřkou telefonicky hovořil především o reformě evropského uskupení. Kancelář premiéra uvedla, že se Cameron a Merkelová shodli na nutnosti posílení vnější hranice Evropské unie a úzké spolupráce s Tureckem.

Podle šéfa úřadu kancléřky Petera Altmaiera teď Merkelová vidí jako prioritu zabránit rozpadu EU a zániku Schengenu. Loňské letní otevření německých hranic však stále považuje za krok,

který bylo třeba učinit. „Jsem šéfka křesťanské strany. Pak k nám přijdou lidé ze vzdálenosti dvou tisíc kilometrů a vy mi řeknete: Od teď už nesmíš projevit žádnou přívětivost?“ prohlásila.

Dánsko chce odradit zájemce o azyl

Dánští poslanci včera drtivou většinou schválili zákon týkající se uprchlíků. Žadatelům o azyl budou například odebrány některé cenné osobní věci a peníze, které pak částečně uhradí jejich pobyt v azylovém zařízení. Prodlouží se také lhůta k udělení azylu za účelem sloučení rodiny, a to až na tři roky. Zákon je terčem nelibosti lidskoprávních organizací, domácí kritici konfiskaci cenností srovnávají se zabavováním majetku Židů v nacistickém Německu. Dánská vláda nicméně zdůrazňuje, že hlavním cílem opatření je snížit atraktivitu Dánska pro uprchlíky.

O vrácení Krymu se Moskva odmítá bavit

Rusko odmítá jakékoli rozhovory ohledně navrácení Krymu Ukrajině. Na výroční tiskové konferenci v Moskvě to řekl ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov. Na otázku, jak se mají cítit sousedé Ruska vzhledem k ruské anexi Krymu navzdory ruským závazkům vůči Ukrajině, šéf ruské diplomacie odpověděl, že Rusko se v takzvaném budapešťském memorandu zavázalo jedině k tomu, že nepoužije proti Ukrajině jaderné zbraně – a to se nestalo. Lavrov současně vyčetl Kyjevu nasazení armády,

letectva a těžké techniky „proti vlastnímu národu, proti těm, kdo neakceptovali puč,“ tedy nastolení prozápadní vlády v Kyjevě.

Lavrov rovněž uvedl, že rusko-britské vztahy vážně zkomplikovalo tvrzení britského soudce, že bývalý ruský agent Alexander Litviněnko byl v roce 2006 otráven v londýnském exilu na příkaz ruského státu. Ministr také vyjádřil znepokojení Moskvy nad budováním americké protiraketové obrany a rozšiřováním NATO. /čtk/

Syrská jednání se vzdalují

OSN včera rozeslala pozvánky na mírová jednání o Sýrii, jejichž začátek se kvůli sporům o složení delegací odsunul. Jména pozvaných budou oznámena, jakmile se dotyční k účasti vyjádří. A v tom vidí šéf syrského opozičního vyjednávacího týmu Asad Zubí háček. Médii se svěřil, že diplomatické dění posledních dnů v něm vyvolalo velké pochybnosti i o dalším termínu. Jednání měla začít již v pondělí, jenže neshody, které zástupci opozice mohou do Ženevy dorazit, se nezmírnily, spíše naopak.

Také Rusko diktuje, se kterými opozičními zástup-

ci jednat bude a se kterými ne, protože je považuje za teroristy. Naopak požaduje do rozhovorů zahrnout Kurdy kontrolující rozsáhlé oblasti na severu Sýrie.

To zase pro změnu „kategoricky“ odmítá ústy premiéra Ahmeta Davutoglua Turecko, podle nějž syrští Kurdové úzce spolupracují s tureckými Kurdy zejména ze Strany kurdských pracujících (PKK), proti níž vede Ankara bojové akce.

Zástupci syrské kurdské Strany demokratické unie (PYD), která bojuje na severu Sýrie i proti IS,

oznámili, že očekávají, že oni budou do Ženevy pozváni. Kurdské milice jsou jedním z nejdůležitějších spojenců západní koalice v Sýrii. Ankara je ale považuje za spřízněné se zakázanou PKK, kterou na seznamu teroristických organizací vedou i USA a EU. /čtk/ **Sledujte E15.cz**

Jednání měla začít již v **pondělí,** stále ale panují neshody nad tím, kdo by měl vlastně do Ženevy dorazit.

Při užívání dat panuje v Česku nekázeň

■ Kauza zveřejněných e-mailů premiéra Sobotky rozvířila problém bezpečnosti datového provozu na internetu.

„Nikdo tu například nemá strach ze zneužití dat v rámci průmyslové špionáže, což je něco, na co si velcí světoví lídři dávají pozor,“ říká **Milivoj Uzelac, majitel společnosti Altron**, tuzemského lídra ve výstavbě datových center a související infrastruktury.

Daniel Novák

ES Pocházíte z umělecké rodiny, váš otec byl známý skladatel a dirigent. Jaká byla vaše cesta k datovým centrům?

Byla dána těmi uměleckými kořeny. Na začátku jsem totiž věděl, že budu dělat cokoliv, jen ne umění. Po tatínkovi jsem nezdědil hudební vloh a herectví, které dělala maminka, mi lezlo krkem. U nás doma se neustále objevovali různí herci a režiséři, pořád diskutovali, jestli je lepší

Stanislavského metoda, nebo nějaká jiná. Ale pro adolescenta to samozřejmě bylo hezké prostředí, protože se v něm i v době socialismu příjemně a zábavně vyrůstal. Přesto jsem se pustil do studia na Fakultě stavební ČVUT, kde jsem se věnoval teorii konstrukcí, přes které jsem se dostal k počítačům. Šel jsem do oboru, který byl velmi malý a týkal se záložních zdrojů napájení. Ukázalo se však, že měl své místo na slunci. Někdy je lepší dělat lídra v malém

oboru než být na tisíci pozici v mainstreamu. Odtud byl už jen krok k datovým centrům.

ES Jak vlastně datové centrum funguje?

Je to hotel pro data. Stejně jako v hotelu je tam určité garantované prostředí, kam můžete data ukládat, mít je zabezpečené, pod kontrolou a spravovat je. Je to zkrátka dům plný dat a technologií, které zajišťují, aby se k nim nedostal někdo nepovolaný a současně aby byly trvale dostupné.

ES Je vůbec možné data zabezpečit tak, aby se k nim nikdo nepovolaný nedostal?

Sto procentně asi ne. Kromě IT bezpečnosti se však bavíme i o fyzické bezpečnosti. Největším nepřítelem jsme však my jako uživatelé nebo lidé, kteří data spravují. To znamená, že největší riziko spočívá v tom, že někdo z oprávněných osob poruší bezpečnostní předpisy. V datovém centru jsou však všechny systémy nastavené tak, že jeho ochrana je mnohem robustnější než například u e-mailu. Cena dat v centru je ovšem výrazně větší, takže ti, kteří se k nim snaží dostat, jsou velcí profesionálové. To je, jako když policie v boji s mafií získá určité prostředky, tak mafiáni jsou obvykle už o krok dál.

ES Bylo nějaké centrum Altronu napadené?

V Česku to není zvykem. Možná to souvisí paradoxně s tím, že tu panuje dost velká nekázeň v užívání dat. Obavy o jejich ztrátu či zcizení jsou tedy v tuzemské korporátní sféře i u velkých organizací minimální. Nikdo tu například nemá strach ze zneužití dat v rámci průmyslové špionáže, což je něco, na co si velcí světoví lídři dávají pozor. Když se tu někdo neoprávněný dostane například ke klientským databázím, tak se to bagatelizuje.

ES Podnikáte rovněž na Blízkém východě. Jak je to tam s bezpečností?

Mám například takovou zkušenost: když jsem jednou volal do Dubaje, jako v ozvěně jsem slyšel zpátky, co jsem slovo od slova říkal před třiceti vteřinami. Protože jak tam NSA nahrává všechny hovory, občas se jim stane, že se to v počítači zacyklí a pustí vám to zpátky. Bezpečnostní situace ve Spojených arabských emirátech je samozřejmě výrazně vyhraněnější než v České republice. Navíc jsou emiráty extrémně zajímavé svým státním zřízením. Kombinují prvky federace s monarchií a dá se říci, že místní elity kontrolují a řídí život celé země včetně kontroly, která se týká každého jednoho obyvatele.

ES Budete expandovat na další zahraniční trhy?

Na Blízkém východě jsme si otestovali, že máme co nabídnout. Současně jsme však zjistili, že Češi jsou velmi konzervativní a nechce se jim cestovat. Samozřejmě mluvím o těch starších. Mladých se to tolik netýká, a tak můj syn působí v Dubaji. Moje generace má navíc i problém s angličtinou. Domluvit se na veletrhu je něco jiného než osm hodin diskutovat s anglicky hovořícími poradci, kteří se vám snaží byznys ztížit, protože zastupují protistranu či konkurenta. V posledku se ukáže, že co funguje v Česku, nefunguje v cizině. Tady vás všichni znají a ledacos vám například v dokumentaci

Foto: E15 Michael Tómes 2x

Trhy v Perském zálivu nejsou zas tak velké, takže tam všichni nejdou. Navíc velcí hráči neumějí ohnout záda. Místní elity přitom od dodavatelů rozumně ohnutá záda očekávají a mají to rádi.

!! Například banky musí mít data uložená tam, kde mají klienty. To je bohužel jeden z aspektů, proč se Česká republika nestane štikou v rybníce a nestáhne data z celé Evropy.

odpustí. V zahraničí začínáte od nuly a všichni očekávají, že všechno bude perfektní na víc než sto procent.

EB Je obtížné ve světě konkurovat nadnárodním gigantům?

Již jsme si vyzkoušeli, co v zahraničí funguje. Proto se mnohem víc věnujeme IT a vlastním produktům. Postavit datové centrum bohužel není žádná raketová věda. Dokáže to téměř kdokoli. Avšak udělat mobilní datové centrum v kontejneru nebo dokonce zhotovit mikrodátové centrum je už technicky složitější. Takže teď se rozhlížíme po Evropě, a to nejen východní, ale i západní.

EB Jak jste se v emirátech dostali k vládním a armádním zakázkám?

Jde jako v každém jiném oboru kdekoli jinde o kontakty. A když začínáte od nuly, také o náhodu, že jdete do restaurace a tam potkáte ty správné lidi, kteří vás pak odvedou za dalšími správnými lidmi. Můžete to dělat i řízenou cestou, že chodíte a snažíte se v té komunitě zviditelnit, hledáte kontakty. Další věc je, že trhy v Perském zálivu nejsou zas tak velké, takže tam všichni nejdou. Navíc velcí hráči neumějí ohnout záda. Místní elity přitom od dodavatelů rozumně ohnutá záda očekávají a mají to rádi. Takže zatímco malá česká firma si tam váží každé zakázky, velká americká společnost si toho neváží, protože má dvě stě dalších zakázek po celém světě.

EB Co znamená výstavba armádního datového centra v arabském světě z bezpečnostního hlediska?

Je to určitě složitější než v České republice. Všichni naši zaměstnanci musí projít bezpečnostními prověrkami, musí mít zvláštní povolení pro vstup do příslušných lokalit. A to jsme dodavatel, který nepřichází do styku s žádnými citlivými technologiemi,

protože pro jejich umístování teprve vytváříme infrastrukturu. Na druhé straně to ale není nic nemožného.

EB Liší se vojenské centrum od civilního?

Moc ne. Snad jen mírou zabezpečení z hlediska fyzické

bezpečnosti. Vojenská centra mají současně tu výhodu, že jsou zpravidla v nějakém armádním areálu, který je sám o sobě nedobytnou pevností. Kdyby tam teroristé vezli nákladák s výbušninami, skončí na hlavní bráně. V Česku by dojely do každé-

ho datového centra a ani by si toho nikdo nevšiml.

EB V poslední době v Česku vzniká řada datových center. Znamená to, že se sem budou stěhovat data z ciziny podobně jako továrny? Data jsou mezinárodní, neměla by znát hranice. Ukazuje se však, že uživatelé počínaje a legislativci konče je tu tendence hrát národní politiku. Tedy že ta neměla pouštět stát, na jehož území vznikají. Například banky musí mít data uložená tam, kde mají klienty. To je bohužel jeden z aspektů, proč se Česko nestane štikou v rybníce a nestáhne data z celé Evropy.

EB Zprávy o nových centrech se objevují pomalu každý týden. Je to jen vliv dotací?

Evropské peníze určitě hrají roli v tom, že se do výstavby pustila řada firem, které by to normálně nenapadlo. Současně je ale vidět trend, že vzhledem k technologické náročnosti nových serverů a systémů nechtějí firmy platit drahé lidi, které by měly u sebe, a raději si kapacity serverů nebo síťových prvků pronajmou v datovém centru. Ovšem rozvoj stále brzdí tendence firem mít alespoň část dat stále u sebe. To nás přivedlo k nápadu vybudovat mikrodátové centrum, které ve spolupráci s velkým datovým centrem může zajistit, že se vlk nažere a koza zůstane celá.

EB Kam Altron směřuje?

Určitě čím dál více k vlastním produktům, k vlastnímu vývoji a softwaru. Půjde o produkty, které nemají hranice, což umožní rozšířit trh na celou Evropu. Naši snahou je tedy omezit v byznysu vliv samotné výstavby center, protože ta je lokálně omezená. Služby, software nebo mikrodátová centra můžete dovézt kamkoli.

Milivoj Uzelac (58)

Vystudoval Fakultu stavební ČVUT. Do vlastního byznysu se pustil ještě v devadesátých letech. Nejdříve se společníky, postupně zůstal v Altronu jediným akcionářem.

Tvář dne

„Ten okamžik ještě nenadešel, ale přijde, pokud se brzy něco nezmění,

řekl o možnosti vyjádřit nedůvěru vládě Angely Merkelové bavorský premiér Horst Seehofer

str. 11

Foto: ČTK

Komentář

Martin Čaban

Zemanovy vlny

Když to nejde silou, jde to větší silou. Pokud jde o uplatňování tohoto Murphyho zákona, není většího experta nad českého prezidenta. Sám ostatně tohoto úsloví použil nedávno v souvislosti s vyhlášením své vlastní války Norsku. Pokud jde o neustálou snahu strhnout na sebe pozornost a rozvířit veřejný prostor, je v uplatňování této taktiky zcela důsledný.

A tak na návštěvě Jiho-moravského kraje na jedné z debat s občany zodpověděl otázku z publika, která se lze zbavit premiéra Sobotky. Je to otázka, která ulpívá na rtech národa, přinejmenším tedy na rtech příznivců Miloše Zemana. Zejména poté, co ji tam Miloš Zeman sám implantoval svými odvažnými expedicemi na pole ústavního práva a úvahami na téma pravomoci prezidenta odvolat předsedu vlády. Prezident odpověděl, že demokratickou cestou jsou jediné svobodné volby a nedemokratická cesta se jmenuje kalašnikov. V sále

tím vyvolal smích, mezi politiky a komentátory veřejného dění zděšení. To je velmi příznačné, je to esence přímé volby prezidenta, pro niž (zcela mimochodem) většina z rozhořčených politiků zvedla ruku.

Prezident se ústy svého mluvčího kritikům vysmál a obvinil je z hysterie a nepochopení nadsázky. V případě Jiřího Dienstbiera, který Zemana obvinil, že se „chová jako terorista“, nebo premiéra Sobotky, podle nějž

Snad Zeman předpokládal, že má tak silnou auru demokrata, že nadsázka každému dojde. To už ale dávno nefunguje.

„prezident vyzývá k zabití předsedy vlády“, by se snad dalo mluvit o přehnané reakci. Ale úplná legrace nebo mediální bublina to zase není. Podle mluvčího Zeman nedemokratický způsob odsoudil. Jenže to není pravda.

Prezident samozřejmě nevyzýval. Pojmenoval demokratickou a nedemokratickou cestu. A nic jiného k tomu neřekl. Snad předpokládal, že má tak silnou auru demokrata, že každému

zcela přirozeně dojde, kterou cestu preferuje a kterou odsuzuje. Jenže takto automaticky už to u Zemana dávno nefunguje. Možná před dvaceti lety, ale dnes ne. Ne po jeho vystoupeních na extremistických akcích (na nichž se ostatně otevřeně mluví i o střelbě ve „Strakovce“), ne po jeho uplatňování kolektivní viny vůči všem muslimům, ne při jeho zjevně silicím obdivu k totalitám v Rusku a Číně. Vztah Miloše Zemana k demokracii zkrátka v dnešním veřejném prostoru není nic daného. Je to spíš námět na docela zajímavou diskuzi.

A právě proto, že část skálních příznivců Miloše Zemana (například z řad Bloku proti islámu) je na tom se vztahem k demokratickému zřízení podobně a hůř, mohou v sobě výroky hlavy státu nést jisté nebezpečí. I přesto, že byly proneseny ve večerních hodinách, v nadsázce a na návštěvě vinařského kraje.

Prezidentovi se každopádně znovu podařilo udělat vlny. To jej jistě těší. Ale vzhledem k tomu, jak přehrává je dnes veřejná debata především kolem migrační krize a role, kterou v ní hraje premiér a vláda, by Zeman měl alespoň malinko vážit slova. Ani on totiž nemůže dohlédnout, kam tyto vlny doběhnou a co nakonec způsobí.

Glosa

Dálniční lážo plážo

Veselé budování české dopravní infrastruktury se možná na léta zasekne kvůli zastaralým zeleným razítkům. Bylo by přitom laciné hodit vinu na nenáviděnou bruselskou byrokracii, která Čechům nedopřeje žádná specifika. V tomto případě byl Brusel naopak léta trpělivý a nechal řadu českých staveb projít podle staré nevyhovující úpravy. Teprve po letech planých hrozeb vyndal letos vidle, na které se česká úřednická a politická elita s letitým rozběhem nabodla.

V posledních deseti letech selhali všichni, kdo otáleli s novelou zákona o posuzování vlivu staveb na životní prostředí. A umýt ruce si nemohou ani současní zákonodárci, kteří nakonec novelu pod tlakem Bruselu schválili. Jde totiž o paskvil, který nechal zcela ve vzduchoprázdnu právě stavby, které mají „eiu“ podle staré úpravy a jejichž příprava je dávno v plném proudu. Jaksi se na ně pozapomnělo. Prostě lážo plážo.

Jan Šindelář

V celém manuálu bezpečnosti práce není nic o tom, že by si člověk neměl sedat na skartovačku!

Gaiman rozbíjí další pohádku. Opět krásně

■ Nakladatelství Albatros pokračuje ve vydávání působivých miniatur Neila Gaimana. Spáčka a vřeteno je jeho moderní verzi mýtu o Šípkové Růžence.

Stanislav Šulc

Málokterý současný spisovatel umí tak fantasticky převyprávět dávné literární, náboženské i kulturní mýty jako Neil Gaiman. Platí to napříč uměleckými formami, protože Gaiman svou stopu zanechal na poli televizního seriálu, filmu, komiksu i románu pro dospívající i dospělé čtenáře. V posledních měsících se k českým čtenářům dostalo hned několik jeho dětských knih, které jeho um jen stvrzují. Stejně jako Naštěstí (ne)máme mléko vychází jeho Spáčka a vřeteno hned z několika klasických mýtů a najdeme zde řadu pohádkových postav. A stejně jako zmíněnou knihu i tuto doprovázejí fascinující ilustrace Chrise Riddella. Výsledkem je tedy velkolepá, byť utlá knížka o trochu jiné Šípkové Růžence.

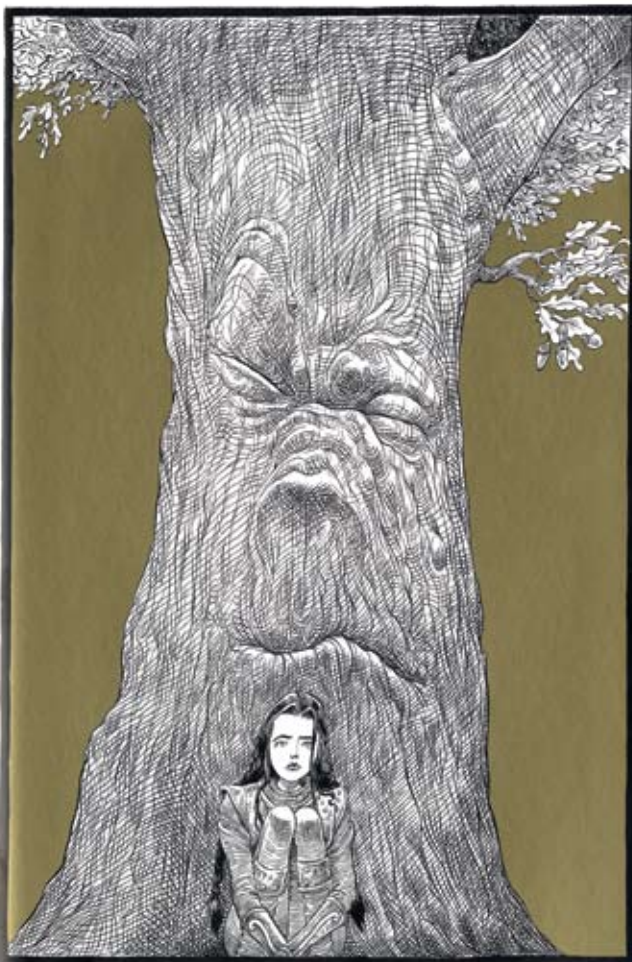
„Možná si myslíte, že ten příběh znáte. ... Jenže tady nikdo nečeká, až se objeví šlechetný princ na věrném oři.“ Tyto věty doprovázejí knihu a přesně vystihují Gaimanovu dekonstrukční snahu pohádkových mýtů, z níž právě Spáčka a vřeteno vychází. Dávná vyprávění, která posléze dostala podobu pohádek, vycházejí z jasně definovaných tradic. A jako

taková využívají tradičních postav a statusů, které v dnešní realitě působí archaicky až směšně. Mohou děti oslovit naivní prostáčky čekající na spasení shůry? Mohou moderní děti (především dívky) věřit, že optimální řešení krize je posedávat a čekat, až přijede princ, zachrání mě a já mu za to celá blažená zaplatím „kupou dětí“? Navíc úspěch klasické pohádky musíme také vnímat v konkurenci, která na ni tlačí – konkurenci akčních kreslených i hraných seriálů plných atrakcí a bojů.

To vše Gaiman chápe a to vše se snaží svými dětskými kniha-

mi napravit. Ve Spáčka a vřetenu je proto hlavní hrdinkou princezna, která dokonce svatbu prozatím odsune a namísto ní se vydává vstříc dobrodružství. I další postavy procházejí proměnami. Trpaslíci nejsou vůbec disneyovsky roztomilí (to podporují i famózní ilustrace Chrise Riddella), stejně tak spící dívky nemusejí být tím, kým se zdají, stejně jako odporné stařeny.

Pochvalu zaslouží také nakladatel za péči, kterou knize věnoval. Celá kniha je na velkorysém křídovém papíře, který ideálně vyhovuje černobílým ilustracím.

Neil Gaiman: Spáčka a vřeteno

Nakladatelství: Albatros, 2015

Překlad: Viktor Janiš

Hodnocení: 90 %

Minirecenze

BLU-RAY

Krycí jméno U.N.C.L.E.

(Vydavatel: Magic Box)
Neprávem opomenutá akční komedie od režiséra Guye Ritchieho se pokusí na vynikajícím Blu-rayi oslovit diváky, kteří do kin nedorazili. Udělali chybu, protože Ritchie skvěle evokoval šedesátá léta, dovolil si dvě tři úžasné (ale nekonvenční scény) a vše podkreslil jeden z nejlepších soundtracků loňského roku.

Snad jen ta zarputilá snaha, aby film působil jako první díl dlouholeté série, filmu láme nohy. To však na takový propadák, jakým se snímek Krycí jméno U.N.C.L.E. stal, opravdu nestačí. Bonusové dokumenty skvěle dokládají atmosféru na place i až fetišistickou jemnost, s níž probíhalo křížení šedesátých let minulého století do nejnemnějších detailů. Tak snad to na Blu-rayi a DVD filmu vyjde a dostane se mu zasloužené pozornosti.

HUDBA

Massive Attack: Ritual Spirit

(Vydavatel: vlastní distribuce)

Poslední studiové album Massive Attack vydali již v roce 2010 a od té doby se věnují spíše koncertům (aktuálně jsou na šňůře s Young Fathers). Britské elektronické duo však umí překvapit, což potvrzuje aktuální vypuštění čtyřpísničkového EP Ritual Spirit. Nejprve k distribuci.

Massive Attack desku nevydali, ale schovali ji do aplikace pro iPhone nazvané Fantom Sensory Remixer. Ta je ne-tradičním přehrávačem, který má na základě vašeho tepu, lokace, místního času či pohybu remixovat jednotlivé skladby. Britové tak opět dokázali, že jdou s dobou a nespí na vavřínech. Totéž pak platí i pro jednotlivé skladby. Typický massiveattackovský zvuk se posouvá směrem k nejmodernější klubové elektronice a hip hopu, jimž nedominují beaty, ale spíše bassy. Beatové smyčky pak značně vycházejí z dubstepu než ze žánrů devadesátých let. Duo vždy spolupracovalo s výraznými vokálními hosty, na Ritual Spirit tak uslyšíte třeba Trického nebo právě Young Fathers. O nové desce se zatím nikde nemluví. Ale navnadit tedy Massive Attack umí!

Stanislav Šulc

Krátce

České bijáky digitalizují Zemanovy filmy

Nadace české bijáky pokračuje v digitálním restaurování filmů slavného českého režiséra Karla Zemana. Tento týden začaly práce na restaurování Barona Prášila a v plánu má nadace ještě proslulý film Cesta do pravěku.

Juraj Herz bude režisovat v Divadle Na Jezerce

Juraj Herz se znovu pustí do divadelní režie. V pražském Divadle Na Jezerce bude inscenovat mrazivou komedii Dědicové. Na scéně se objeví mimo jiné Miroslav Etlzer a Tereza Němcová. Premiéra je plánovaná na 17. března. /čtk, sul/

Foto dne

MISTR KREJČÍ. Německý návrhář Karl Lagerfeld (dole uprostřed) předstoupil před publikum na konci své přehlídky vysokého krejčovství v pařížském výstavním pavilonu Grand Palais. Diváky nadchl svou kolekcí pro letošní jaro a léto, kterou vytvořil pro módní dům Chanel.

Vědci zjistili, že...

...masožravé rostliny si to umějí spočítat

■ Ve filmu Adéla ještě nevečeřela předváděla masožravá květina Pavlovův reflex. Tvůrci netušili, jak blízko jsou skutečnosti.

Výzkumníci z Univerzity ve Würzburgu zkoumali mucholapku podivnou, masožravou rostlinu, jež dokáže přezít i v půdě bez živin. Umožňuje jí to sklapovací past, do níž lapá hmyz. Jak ale rostlina pozná, že se jí vyplatí sklapnout past a začít trávit? Němci zjistili, že to počítá. Do pěti.

„Mucholapka podivná si dokáže spočítat, kolikrát se oběť dotkla sklapovací

pasti, a podle počtu impulzů aktivuje své trávicí žlázy,” uvedl šéf výzkumu Rainer

Hedrich ve studii publikované v časopise Current Biology.

První dotek ve sklapovací aparátu past nastaví, druhý už vyvolá sklapnutí. Avšak až třetí impulz a následující podněty, které vysílá oběť ve snaze se vyprostit, spouští vylučování hormonu. Ten uvádí do chodu transportní dráhy pro živiny, zvláště ty, jež přepravují sodík. Celkové množství zachycených impulzů rostlině řekne, jak velkou kořist ulovila a zda má cenu ji začít trávit. Trávicí šťávy se přitom uvolňují vždy až po pátém podráždění.

Rostlina se podle vědců naučila počítat, respektive si vyvinula počítací mechanismus, aby vyhodnotila, kdy se jí vyplatí podnikat nějakou akci – týká se to především vypouštění vzácných trávicích šťáv a odhadu jejich potřebného množství.

„Rostlina si tímto počítáním bilancuje své zdroje a efektivitu lovu,” vysvětlil Hedrich. Záhadou také zůstává význam transportních sodíkových drah pro funkci rostliny. Vědci teď chtějí zkoumat geny, které ovlivňují vjemy a chemické pochody potřebné k masožravému životnímu stylu. /msc/

KALKULAČKA. Moucha příštím pohybem nastaví past. Pak už jen mucholapka podivná odpočítává její osud.